



„Kako zaštititi svoje osobne podatke i
koja su moja prava“

PRAVO NA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA



- Pravo na zaštitu osobnih podataka jedno je od temeljnih prava svakog čovjeka
- Svrha zaštite osobnih podataka je zaštita privatnog života i ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka
- Opća uredba o zaštiti podataka (poznatija pod nazivom GDPR) - zakonodavni akt u primjeni u cijeloj EU od 25. 5. 2018.
- GDPR građanima jamči veća prava i kontrolu nad osobnim podacima te omogućava njihovu veću sigurnost na Internetu i izvan njega
- **Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP)** - tijelo nadležno za nadziranje provedbe GDPR-a u RH

ŠTO SU OSOBNİ PODACI ?

svi podaci koji se
odnose na pojedinca
čiji je identitet utvrđen
ili se može utvrditi



**ZAŠTO JE ZAŠTITA
OSOBNIH
PODATAKA
VAŽNA?**

**KAKO MOJI
OSOBNI PODACI
MOGU BITI
ZLOUPOTREBLJENI?**

**Pa to je prijevara!
Kak možeš biti tako
naivna?!?!?**

**Nikad lakše zarađenih 1500 kn,
samo sam trebala poslati
presliku svoje osobne
iskaznice!!**



UPOZORENJE!

Što je veći opseg osobnih podataka koje netko od Vas traži putem interneta (primjerice potpuna preslika osobne iskaznice) to su veće mogućnosti nezakonite objave osobnih podataka, krađe identiteta i drugih zlouporaba osobnih podataka!



He he kakva naivka,
da je bar što više takvih!
Kupujem si novi Iphone,
a ti ćeš mi ga otplaćivati!

NE BUDI META KRADLJIVACA IDENTITETA

Ostavljate često svoje ili tuđe osobne dokumente bez nadzora, dostupne osobama koje ne poznajete dobro? Ili ste izgubili osobnu iskaznicu? Dokumente koje sadrže vaše osobne podatke, npr. ime, prezime, datum rođenja, OIB itd. bacate u smeće bez da ih prethodno uništite?



**PAZITE ŠTO OBJAVLJUJETE
NA INTERNETU! JEDNOM
OBJAVLJEN SADRŽAJ ŠIRI
SE BRZINOM MUNJE I
NEMOGUĆE GA JE
UKLONITI!**

Vaši osobni podaci mogu biti zloupotrebjeni na način da osoba koja želi naštetiti vašem ugledu i časti te narušiti vašu privatnost, otvori **lažni profil** na društvenoj mreži u vaše ime te na tom profilu objavljuje sadržaj vulgarnog ili uvredljivog karaktera.

Ajme pa šta je ovo? Netko je otvorio moj lažni FB profil!! Odakle im ova slika?? Kakvi komentari ispod slike, ajme sramote...



Zlatno pravilo: sadržaj koji ne biste htjeli da vide svi, ne objavljujte na internetu!

Ne objavljujte tuđe osobne podatke bez znanja te osobe i njezinog pristanka!



Ne objavljujte na društvenim mrežama slike i videozapise svoje maloljetne djece, datume rođenja, adrese, fotografije osobnih dokumenata, slike i videozapise unutrašnjosti kuće/stana, informacije da vas nema kod kuće, da ste otputovali i sl.

To je pozivnica provalnicima, zlostavljačima, pedofilima i osobama različitih zlih namjera!



Na Maldivima su, pročitao sam na FB-u! A i znam točno gdje šta stoji! Opelješit ću ih totalka!



Dobro pročitajte pravila privatnosti na društvenim mrežama koje koristite, nemojte nekritički na sve „kliknuti YES“.

Vaš profil neka bude vidljiv samo vašim prijateljima, a ne svim korisnicima te društvene mreže.

Također, i prilikom odabira prijatelja na društvenim mrežama, kao i u stvarnom životu, treba biti na oprezu i ne otkrivati osobne podatke i svoje privatne informacije osobama koje u stvari ne poznajemo



NEKE OD NAJČEŠĆIH INTERNETSKIH PRIJEVARA

ONLINE OPASNOSTI



RANSOMWARE

Zaprimili ste e-mail sadržaja:

Instalirali smo na Vaše računalo zloćudni računalni program (malware) putem kojeg smo ostvarili pristup vašim osobnim podacima. Uplatite 1 500 EUR u bitcoinima ako želite spriječiti da javno objavimo vaše osobne podatke.

ILI

Nakon što otvorite privitak koji ste dobili u e-mailu, ucjenjivač preuzima kontrolu nad Vašim računalom i šifrira sve datoteke, a bez poznavanja posebnog ključa više ne možete pristupiti svojim osobnim podacima. **Ucjenjivač od Vas traži plaćanje otkupnine, a zauzvrat ćete dobiti ključ za dešifriranje svojih podataka.**



Ne odgovarajte na ovakve poruke, ne uplaćujte ucjenjivačima novce, ovakve poruke odmah obrišite! Ako ste otvorili privitak koji sadrži maliciozan kod, obavijestite o tome policiju! Ažurirajte lozinku za pristup elektroničkoj pošti! Svoje korisničke podatke, lozinke i ostale osobne podatke nemojte upisivati na sumnjivim internetskim stranicama!

PHISHING

internetske prijevare u vidu lažnih e-poruka koje izgledaju kao da su ih poslale legitimne organizacije (primjerice banka ili internet stranica za kupovinu), a koje primatelja navode na dijeljenje osobnih, financijskih ili sigurnosnih podataka.

Na ovaj način prevaranti dobivaju pristup korisničkim imenima, lozinkama ili podacima s kreditnih kartica.

Izvor:

https://policija.gov.hr/UserDocImages/kategorije/Phishing_HR.pdf

"PHISHING" - MREŽNA KRAĐA IDENTITETA

Krađa identiteta se odnosi na lažne poruke e-pošte koje prevare primatelja i navedu ga na dijeljenje osobnih, financijskih ili sigurnosnih podataka.

KAKO SE TO RADI?

Ovakve e-poruke:

možu izgledati identično onom tipu korespondencije koju banke doista šalju.

repliciraju logotipe, izgled i ton stvarnih e-poruka.



traže da preuzmete priloženi dokument ili kliknete na poveznicu.



koriste izraze koji

ŠTO MOŽETE UČINITI?

- > Redovito ažurirajte softver, uključujući vaš preglednik, antivirusni i operativni sustav.
- > Budite posebno oprezni ako se u poruci e-pošte od "banke" od vas traže osjetljivi podaci (npr. zaporku za online račun).
- > Pomno pogledajte e-poštu: usporedite adresu s prethodnim stvarnim porukama iz vaše banke. Provjerite točnost pravopisa i gramatike.
- > Nemojte odgovarati na sumnjivu e-poruku, nego je prosljedite svojoj banci tako da sami upišete adresu.
- > Nemojte kliknuti poveznicu ili preuzeti privitak, nego upišete adresu u preglednik.

PRIJEVARE KOD ONLINE KUPOVINE

**KAD NEŠTO ZVUČI
PREDOBRO DA JE ISTINITO,
GOTOVO SIGURNO JE LAŽ!**

<https://zadarska-policija.gov.hr/vijesti/racunalne-prijevare-kako-se-zastititi/12327>

PRIJEVARE KOD KUPOVINE ONLINE

Online ponude su često povoljne, ali čuvajte se prijevare.



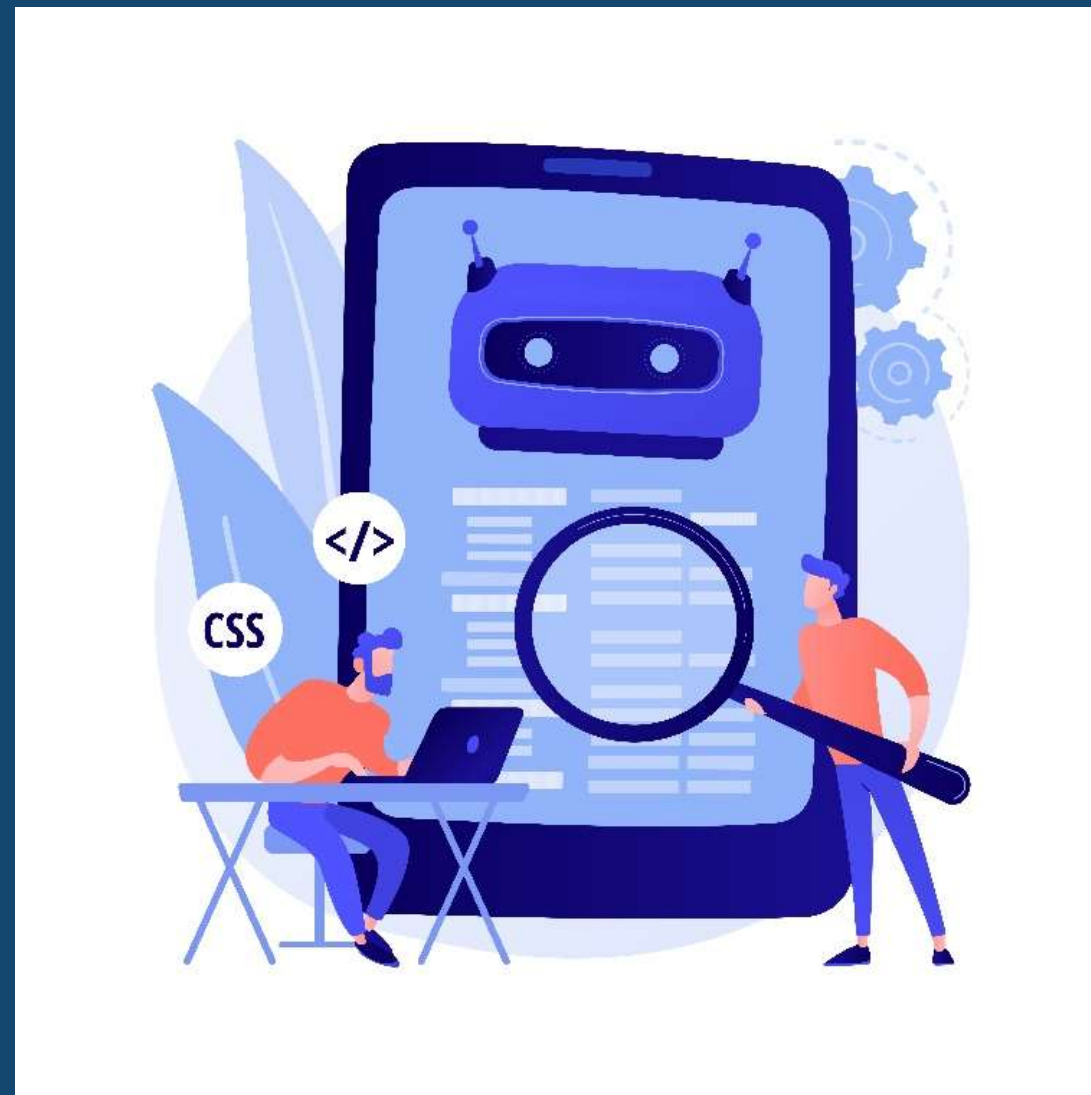
ŠTO MOŽETE UČINITI?

- > Koristite lokalne online trgovine kada je moguće - vjerojatnije je da možete riješiti moguće probleme.
- > Potrudite se i istražite - provjerite recenzije prije kupnje.
- > Koristite kartice - imate više šanse za povrat novca.
- > Plaćajte samo preko sigurnog pružatelja usluge plaćanja - traže li uslugu prijenosa sredstava preko banke ili alternativno? Dobro razmislite!
- > Plaćajte samo kada ste spojeni na sigurnu internetsku vezu - izbjegavajte besplatni ili otvoreni javni WiFi.
- > Plaćajte samo na sigurnom uređaju - ažurirajte redovno operativni sustav i sigurnosni softver.



INSTALIRANJE APLIKACIJA IZ NEPOZNATIH IZVORA

Prilikom instaliranja aplikacije za pametni telefon, često se od korisnika traži dopuštenje za pristup kameri, datotekama ili mikrofONU. Sve navedeno može dovesti do zlorabe osobnih podataka pohranjenih u uređaju. **DOBRO** promislite prije nego dozvolite takvim aplikacijama pristup svojim osobnim podacima! **NIKADA ne instalirajte aplikacije s nepoznatih i neprovjerenih izvora!**



KAKO SE ZAŠTITITI?

Voditelji obrade/izvršitelji obrade (organizacije, društva) dužni su zaštititi vaše osobne podatke i raspolagati s njima sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka, ali prvi i najvažniji korak u zaštiti vaših osobnih podataka trebate učiniti sami.

apRez ČUVATI SVOJE OSOBNE PODATKE,
ALI I OSOBNE PODATKE DRUGIH!



KAKO SE ZAŠTITITI?



SAVJETI ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA OD RAZLIČITIH MALICIOZNIH SOFTVERA I UCJENJIVAČA



azap



Obavezno koristite antivirusne programe

Redovito ažurirati i nadograđivati antivirusne i ostale sigurnosne alate kako bi mogli detektirati potencijalne prijetnje



Nadograđivati i ažurirati operacijske sustave i sve aplikacije na računalu

Uvijek imajte najnovije verzije



Ne otvarajte e-mailove i poruke koji stižu sa sumnjivih adresa/brojeva, neuobičajenih domena, pogotovo ne otvarajte sumnjive privitke

Ako Vam je identitet pošiljatelja sumnjiv, ne otvarajte e-mail! (npr. amagnus@india.com) Obratite pažnju i na ekstenziju datoteke u privitku, ne otvarajte privitke s neuobičajenim ekstenzijama kao što su .jar, .ace.



Ako e-pošta koju ste primili sadrži sumnjiv URL, prijedite mišem preko URL adrese u mailu, ali ne klikajte!

Treball biste vidjeti pravi URL do kojeg ćete bit preusmjereni. Ako izgleda sumnjivo ili završava kao .exe, .js or .zip, ne otvarajte link!



Kad prestanete koristiti društvenu mrežu, e-mail preglednik, ili neku drugu internetsku uslugu, odjavite se s računala

Ako ostanete prijavljeni i nastavite surfati, to je isto kao da ste ostavili otključanu kuću: hakerima i ucjenjivačima uvelike olakšavate posao.

azap



Snažna sigurnosna lozinka sadrži:

- 16 ili više znakova (što više to bolje),
- velika slova (ABCDEFGH...),
- mala slova (abcdefgh...),
- brojke (123456...),
- simbole (@#\$%{ } [] () / \ ' " , ; : . < > ...).

Na poveznici <https://haveibeenpwned.com/> provjerite SVE svoje adrese elektroničke pošte koje koristite kao korisničko ime za prijavu u internet servise ili usluge, na ovaj način možete provjeriti jesu li kompromitirane, odnosno nalaze li se u hakerskim bazama.

Ukoliko utvrde da je određena adresa elektroničke pošte kompromitirana, savjetujemo sljedeće:

- iz predostrožnosti promijeniti lozinku za tu adresu elektroničke pošte u novu snažnu sigurnosnu lozinku
- u svim internet servisima i uslugama u kojima ste koristili tu adresu elektroničke pošte kao korisničko ime za prijavu (npr. društvene mreže, internetska trgovina, itd.) za svaki od tih servisa i usluga kreirajte novu zasebnu snažnu sigurnosnu lozinku. Ukoliko ta internetska usluga ili servis nude tu mogućnost, preporučljivo bi bilo uključiti **opciju dvostruke autentifikacije**.

A što je s kolačićima (cookies)?



Kolačići (cookies) su male datoteke koje internetski preglednik (eng. web browser) pohranjuje na računalo, mobilni uređaj ili neki drugi uređaj kojim je korisnik posjetio internetsku stranicu.

Postavljanje kolačića na vaše uređaje je dozvoljeno samo uz vašu privolu te prethodnu jasnu informaciju koji će se podaci prikupljati i u koju svrhu, a u skladu sa propisima o zaštiti osobnih podataka. Od privole su izuzeti samo kolačići koji su tehnički neophodni za normalno funkcioniranje stranice ili pružanje usluge na zahtjev korisnika.

PRIJE NEGO ŠTO PRIHVATITE KOLAČIĆE, PROČITAJTE PAŽLJIVO OBAVIJESTI O TOME KOJE KOLAČIĆE STRANICE KORISTE, U KOJE SVRHE IH KORISTE! MNOGE INTERNETSKJE STRANICE KORISTE MARKETINŠKE KOLAČIĆE, KAKO BI VAM PRIKAZIVALI CILJANE OGLASE I DIJELE VAŠE OSOBNE PODATKE S TREĆIM STRANAMA! ZAŠTITITE SVOJ VIRTUALNI IDENITET I SVOJE OSOBNE PODATKE!

VAŠA PRAVA


Prava koja su Vam zajamčena Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR-om), a koja vrijede za građane Republike Hrvatske kao i za sve građane Europske unije su:



1. PRAVO NA INFORMIRANJE O OBRADI OSOBNIH PODATAKA
2. PRAVO NA PRISTUP OSOBNIM PODACIMA
3. PRAVO NA ISPRAVAK OSOBNIH PODATAKA
4. PRAVO NA BRISANJE OSOBNIH PODATAKA
5. PRAVO NA OGRANIČENJE OBRADU OSOBNIH PODATAKA
6. PRAVO NA PRIGOVOR
7. PRAVO NA PRENOSIVOST PODATAKA
8. PRAVO NA PRIGOVOR AUTOMATIZIRANOM POJEDINAČNOM DONOŠENJU ODLUKA, UKLJUČUJUĆI IZRADU PROFILA

PRAVO NA INFORMIRANJE O OBRADI OSOBNIH PODATAKA

pri obradi Vaših osobnih podataka organizacije/društva/državna tijela na jasan i sažet način moraju Vas informirati na koji način upotrebljavaju Vaše osobne podatke



Vaši osobni podaci nam trebaju radi prijave u sustav eVisitor što je određeno zakonskim propisima. To je pravna obveza hotela. Ali sad zašto nam treba i preslika osobne... nisam baš sigurna...

Zanima me zašto Vam treba preslika moje osobne iskaznice!? Koji je pravni temelj za takvu obradu osobnih podataka i u koju svrhu je mislite koristiti? Hoćete nekome tu presliku proslijediti?

PRAVO NA PRISTUP OSOBNIM PODACIMA

imate pravo na uvid u svoje osobne podatke s kojima organizacije raspolažu i imate pravo tražiti kopiju svojih osobnih podataka

Kažu da Google zna više o nama nego roditelji i prijatelji. Baš me zanima koje moje osobne podatke imaju i s kime ih dijele. Idem vidjeti kako mogu ostvariti svoje pravo na pristup osobnim podacima! A imam pravo i zatražiti kopiju svojih osobnih podataka.



PRAVO NA ISPRAVAK OSOBNIH PODATAKA

Ispričavamo se zbog neugodnosti koju smo Vam prouzročili. Odmah ćemo ažurirati podatak o Vašoj adresi. Uostalom i naša obveza iz GDPR-a je ispraviti osobne podatke koji nisu točni!

I dalje mi šaljete račune na adresu na kojoj više ne živim, kako da plaćam račune kad ih ne dobivam?! Molim da hitno u sustavu ispravite podatak o mojoj adresi!



PRAVO NA BRISANJE OSOBNIH PODATAKA (PRAVO NA ZABORAV)

Upute za traženje uklanjanja
osobnih podataka sa društvenih
mreža i Google-a

<https://azop.hr/upute-za-uklanjanje-osobnih-podataka-za-drustevnih-mreza-i-google-a/>

Išla sam se „googlati”, i dalje nalazim onaj članak od prije 5 godina o tome da su mi zaplijenili auto jer nisam plaćala račune. Tražit ću Google da izbriše poveznice na taj članak.

Da, baš neugodno. Probaj, ali nemoj se iznenaditi ako te odbiju. Pravo na zaborav nije apsolutno pravo, a ti si javna osoba.



PRAVO NA
OGRAIČENJE
OBRADE
OSOBNIH
PODATAKA


Nažalost, to nije moguće. Sukladno zakonskim propisima banka je dužna čuvati Vaše osobne podatke 5 godina. Ali možemo ograničiti obradu Vaših osobnih podataka.

Želim zatvoriti račun. Prelazim u drugu banku. Molim da obrišete sve moje osobne podatke.



PRAVO NA PRIGOVOR

ako organizacija obrađuje
Vaše podatke u svrhe
izvršavanja zadaća od
javnog interesa ili pri
izvršavanju svojih službenih
ovlasti, na temelju legitimnog
interesa ili u svrhe direktnog
marketinga možete podnijeti
prigovor protiv takve obrade



Baš me nerviraju silne reklame, zatrpale su mi *inbox*. Neki nude opcije *unsubscribe*, a ovima koji ne nude šaljem zahtjev da me izbrišu s mailing liste!

Da, prema GDPR-u, moraju uvažiti tvoj zahtjev, ukloniti tvoje kontakt podatke i prestati ti slati promotivne materijale!



PRAVO NA PRENOSIVOST PODATAKA

- ✓ Pravo na prijenos podataka od jednog do drugog davatelja usluge vezano je za slučajeve obrade osobnih podataka na temelju privole ili ugovora
- ✓ Dodatni uvjet koji treba biti ispunjen je da je riječ o automatiziranoj obradi podataka
- ✓ Oba uvjeta trebaju biti ispunjena kako bi ispitanik imao pravo na prenosivost osobnih podataka

PRAVO NA PRENOSIVOST PODATAKA

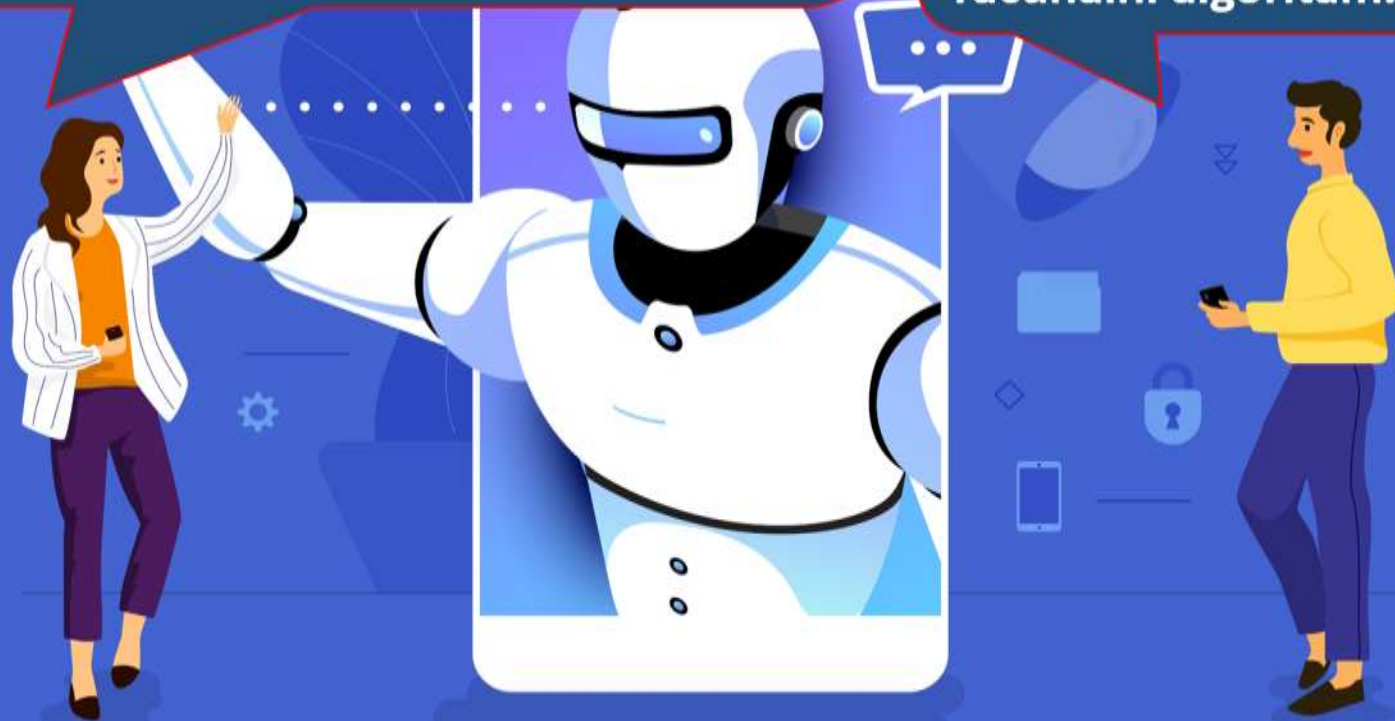
Imate pravo zatražiti od osiguravajućeg društva da prenese drugom osiguravajućem društvu Vaše osobne podatke kao biste dobili personaliziranu ponudu temeljem tih podataka!



PRAVO
NA PRIGOVOR
AUTOMATIZIRANOM
POJEDINAČNOM
DONOŠENJU
ODLUKA,
UKLJUČUJUĆI
IZRADU PROFILA

Zatražila sam kredit putem online aplikacije Vaše banke. Nije mi jasno, na temelju kojih kriterija mi je računalni algoritam odredio tako visoku kamatnu stopu?

Nema problema, sad ću Vam pojasniti kako funkcioniра naš računalni algoritam.



ČESTO POSTAVLJANA PITANJA



- ✓ Tko smije napraviti presliku moje osobne iskaznice? U banci su napravili kopiju moje osobne iskaznice, smiju li to?
- ✓ Tko me smije tražiti moj OIB?
- ✓ Imaju moje osobne podatke, a nisu me tražili privolu? Treba li za svaku obradu osobnih podataka privola?
- ✓ Zovu me stalno trgovci i nude mi svoje proizvode i usluge, mogu li kako to spriječiti?
- ✓ Upisala sam se u registar ne zovi, nisam dala svoju privolu da me zovu, što mogu učiniti?
- ✓ Izgubio sam osobnu iskaznicu i nakon par mjeseci dobila račun za uslugu koju nisam ugovorio, što da napravim?
- ✓ U organizaciji koja raspolaže mojim osobnim podacima došlo je do data breacha, što da radim?

Saznajte više na: www.azop.hr
Kontaktirajte nas na azop@azop.hr
<https://azop.hr/wp-content/uploads/2021/02/Vodic-prava-ispitanika.pdf>



- ✓ Ako želite ostvariti neko od svojih prava zajamčenih Općom uredbom o zaštiti podataka i Zakonom o provedbi Opće uredbе o zaštiti podataka, obratite se voditelju obrade (organizaciji, društvu, poduzeću, državnom tijelu ili drugom tijelu) koje obrađuje Vaše osobne podatke
- ✓ Ako nakon obraćanja voditelju/izvršitelju obrade niste uspjeli ostvariti svoja prava i/ili smatrate da je povrijeđeno Vaše pravo na zaštitu osobnih podataka, obratite se Agenciji za zaštitu osobnih podataka sa zahtjevom za utvrđivanje povrede prava

<https://azop.hr/zahtjev-za-utvrdivanje-povrede-prava/>

Građani, saznajte više
o svojim pravima!

Voditelj i izvršitelji
obrade,
saznajte više o svojim
obvezama!

Preuzmite besplatno
aplikaciju
GDPR HRVATSKA



Anamarija Mladinić,
Agencija za zaštitu osobnih
podataka